

Novembermörkret och den svenska vinterns ostadiga fram och tillbaka väder är ett minne blott och jag njuter av sol och värme, jag känner mig hemma!

Igenkänningen är stor, inte bara för att jag rest och bott utomlands tidigare, utan för att i grund och botten är vardagslivet det samma för oss människor överallt! Ibland sitter jag och bara och tittar på, eller läser i mina böcker och försöker plugga lite medan Mary lagar mat eller fixar med något. George är en underbar 11 åring, som hjälper till ovanligt mycket om vi jämför med barnen i Sverige, han åker och handlar, diskar och passar minstingen, lilla syster Clara. Men barn är barn överallt, snart lockar nått annat också och det känns orättvist att syrran Memo slipper undan mycket mer bara för att hon är mindre.

Jag kan inte "chichewa" som språket heter, men när man bor med en familj som vi i Afrogarden gör, så lär man snart känna familjen och lär sig se skiftningarna. Mary skrattar alltid när jag gissar rätt om vad som pågår mitt framför näsan på mig fast jag egentligen inte förstår.

På ibland stapplig engelska lärde vi sakta känna varandra, var det nått som blev för komplicerat så hon bara "wait for Canada", hennes man. Jag lärde dem och de lärde mig, snart fick jag alltid tevattnen på kvällen utan att be om det. Finns det nått underbarare än att sitta i värmen omsluten av mörkret och titta på stjärnorna med en kopp te i handen medan man hör ljuden av byn som slår sig till ro för natten? Mary tog hand om mig med det mesta och jag älskade att hjälpa henne och bara vara tillsammans på kvällarna efter dagens jobb och intryck.

Allt eftersom fick jag hjälpa till, jag avancerade från tomater till alla grönsaker och frukter som blev aktuella att skala och skära. Självklart kan det vara svårare om engelskan inte fungerar alls, men vi bor alltid hos familjer där någon kan lite engelska och sen är det ju väldigt mycket upp till var och en hur man är och vad man vill hjälpa till med. Jag gillar den livsstilen när man gör saker tillsammans, man måste inte prata hela tiden men man finns tillsammans eller kommer och går. När Clara vaknade och grät var det lika ofta jag som sprang in i sovrummet och hämtade henne. Jag tycker om barn och det finns alltid någon som behöver den där lilla extra uppmärksamheten eller avlastningen i vår värld.

Det är också något som är detsamma här i Malawi som hemma i Sverige. Orättvisor och den komplicerade vardagen finns överallt. Lugnare dagar cyklade jag förbi barnhemmet och tittade in en stund eller så valde jag halvdagar där. Inte alla är föräldralösa även om de flesta har förlorat en eller båda föräldrarna. Barnen kommer från de fattigaste omständigheterna och tas om hand för att stötta familjer och för barnens skull så klart. Det är alltid en svår fråga, vad är egentligen bäst? Är banhem bra? Och även om vi i afrogarden inte egentligen är ansvariga för barnhemmet så blir vi involverade och engagerade. För oss är det viktigt att ha en öppen kommunikation med barnens vårdnadshavare och hövdingarna från deras byar så att barnen inte blir rotlösa.

Vi försöker att ordna så att barnen får komma hem ibland, men det blir mest på loven. Barnen är fantastiska och det finns så många bra sidor som jag tror överväger många av svårigheterna som man ändå inte får blunda för. De som jobbar med barnen betyder väldigt mycket och barnen skapar starka relationer till varandra också.

Det är inte lika annorlunda att växa upp på det sättet som det skulle vara jämfört med Sverige heller, många barn från familjer i alla samhällsnivåer och från helt olika omständigheter går på internat och där blir skillnaden från barnhem inte alltid så stora. Institutioner har funnits länge och är något vanligt i deras samhällsstruktur som inte pekar ut våra barn på samma sätt längre fram i livet som viss forskning har visat på. Jag säger "våra" efter att bara ha varit där en kort tid, för under en enda resa för man blir berörd.

Jag och Anneli tog kontakt med "Ge vidare", en second hand i Uppsala som drivs av Korskyrkan, och fick två stora resväskor fulla med kläder och skor som vi tog med. Skor har de ibland dåligt med, mannen som skjutsade oss med cykeltaxi hade bara en, men när det är hett och marken bränner är en sko bättre än ingen sko.

Barnen blev glada, men tyvärr avgjorde ibland storlek mer än smaken, men de nästan nya fotbollsliknande skorna gjorde en pojke mycket lycklig. Ibland kunde vi bara finnas där med barnen, tillsammans, eller lekte lekar, deras och våra vanliga svenska som vi lärde ut, det kunde bli rena rama träningspasset att jaga barnen runt området och översköljas av en hel klunga, jag stortrivdes!

Vi spelade ett kallaha-liknande spel som jag omöjligt kunde vinna på, sjöng och tävlade i engelska på svarta tavlan. Det blir ju pinsamt när man inser hur dålig man själv är på att stava, men det finns så mycket att göra och så många som behöver det så man får svälja stoltheten och skratta åt sig själv samtidigt som man kan krama om den som hade rätt och berömma dem istället.

En av de saker som Afrogarden gör är att försöka ge vidare kunskap till vuxna. Det kräver också respekt och ödmjukhet. Att engagera och få personer att våga försöka förändra sin vardag är inte lätt någonstans. I vissa länder handlar det om att äta mindre och motionera mer, i andra att kan det vara att veta vad som är de nyttigaste billiga alternativen och hur man förvaltar den kunskapen till konkreta effekter.

Jag var med i samtal med hövdingarna där vi pratade om hur saker fungerar i projektet, men också mer allmänt i området. Jag fick se undervisningstillfällen när jordbruksorganisationer som finns lokalt i landet kom och undervisade byborna. Jag förstod inte mycket, men fick hjälp av hövdingens ena dotter som försökte tolka andemeningen av det. Vi har undervisning av trädgårdsarbete som vår grundpelare, men man behöver inte vara expert för att kunna vara med, även om fler expert-volontärer eller hobbyodlare vore fantastiskt. Jag har aldrig odlat vitlök i hela mitt liv, men satt ändå plötsligt där och undervisade om att det var hälsosamt, skyddade andra växter från ohyra och hur man skulle göra enligt med anvisningar från jordbruksorganisationen i Blantyre. Livet är en utmaning och man utvecklas på så många sätt, det är ett ständigt givande och tagande. Grace och Cathrin som är några av våra lokala arbetare tolkade åt mig och guidade runt mig där vi cyklade mellan byarna medan de svarade på mina frågor eller ställde egna. Så skulle jag gärna arbeta oftare! Att åka runt och titta hur det går med trädgårdarna och uppmuntra dem att orka fortsätta handlar ju om att bekräfta och stötta dem som kämpar, det är viktigt och våra lokala medarbetare gör ett jättefint jobb!

Att vara en del av det mer praktiska arbetet kan vara något för den som vill göra nått men kanske inte känner sig hemma på undervisning och trädgårdsarbete, det passade mig underbart bra! Att få börja dagen med en vacker cykeltur, med de storartade stolta bergen på alla sidor vid horisonten, och sen få tillsammans med gruppen hitta en balanserad arbetsfördelning och hugga in på att gräva och slå ner pålar till staketet innan vi band gräsväggarna till den blivande köksträdgården.

Vi hade med oss en säck med majs också, det är deras basföda. Det är torka och många lever på mango när inget annat finns nu innan vårens regn kommer. I varje by har hövdingarna valt ut några av de mest sårbara och fattiga som ingår i vårt sociala projekt och det är ca 50 familjer som har fått en varsin säck som ska kunna räcka ca 1 ½ månad. Vi vill att vår bas ska vara kunskap som hjälper människorna att själva förändra sina omständigheter, men ibland måste vi vara beredda att bara ge. Jag önskar att jag kunde mer, hade mer och orkade ge mer, men det fina är att jag har hittat ett sätt att kunna göra mer tillsammans med andra.

Jag längtar redan efter att kunna vara här mer!

Sophie